

Iniciatíva Ypsilon 2017

Zvýšiť istotu pri písaní

Aj napriek stovkám hodín strávených výučbou pravidiel slovenského jazyka existuje veľa slov, kde deti aj dospelí nemajú istotu, či napísať *i* alebo *y*. Pravopis mnohých slov si pamätajú graficky, no nevedia aké pravidlo sa v danom prípade uplatňuje. Písanie *y* po tvrdej spoluhláske, fonematický alebo morfematický princíp, ktorý vzor, ako určiť, či *vy* je predpona, alebo základ?

Obava s kritiky za nesprávne napísané *i* alebo *y* spomaľuje písanie.

Energia a úsilie, ktoré autori textov venujú dodržiavaniu existujúcich, avšak neprehľadných a mätúcich pravopisných pravidiel, by mohla byť využitá omnoho konštruktívnejšie a prínosnejšie.

Zefektívniť vyučovanie jazyka nahradením memorovania praktickými zručnosťami

Deti sa od prvej po deviatu triedu základnej školy učia slovenský jazyk. Veľká časť učebných osnov sa zameriava na pravopis a výučbu pravidiel či výnimiek spojených s písaním ypsilonu. Domáca príprava a opakovanie množstva pravidiel a výnimiek vyžaduje od detí a ich rodičov veľkú trpezlivosť. Niektorí aj napriek vynaloženej snahe zažívajú opakované sklamanie z výsledkov testov.

Aj napriek stovkám hodín strávených učením a precvičovaním pravopisu, deti po ukončení deviatich rokov výučby stále robia chyby.

Zjednodušenie pravidiel by znížilo čas, ktorý je teraz potrebný na učenie pravopisu opakovaním, a zvýšilo by istotu pri písaní. Ušetrený čas by mohli deti venovať rozvoju komunikačných schopností, kritického myslenia, vyučovaniu etiky, úvahám, hre, pohybu a podobne.

Ako to dosiahnuť?

Zjednodušením pravidiel slovenského pravopisu so zameraním na písanie **i/y**, prípadne zrušením písmena **y**.

Získať tím odborníkov a odborníčok
z oblastí: pedagogiky, psychológie, informatiky, jazykovedy.

Vypracovať vedecké analýzy a testy,
ktorých výsledky budú podporovať myšlienku zjednodušených pravidiel.

Príklady analýz:

- Pedagógovia by mohli vytvoriť analýzu na základe ktorej by bolo jasné, koľko rôznych oblastí v rámci výučby Slovenského jazyka existuje iba kvôli tomu, aby sa žiaci naučili, kde písať i a kde y.
- Koľko času by v dôsledku zjednodušenia pravidiel mali vyučujúci k dispozícii a mohli ho venovať rozvoju iných zručností/ vedomostí.
- Preskúmať, aké druhy pravopisných chýb robí štatistická vzorka dospelých.
- Preskúmať, aký dopad by malo zrušenie písmena y na štandard písomného prejavu.
- Preskúmať, koľko detí vníma Slovenský jazyk ako najhorší predmet z dôvodu zložitého pravopisu.
- Preskúmať, koľko detí má z toho psychické problémy.
- Preskúmať, ako by zrušenie písmena y ovplyvnilo čitateľnosť textu.

Komunikovať potrebu zmeny

so širokou verejnosťou, racionálne vysvetľovať dôvody a výhody zmeny, a opierať sa pritom o výsledky vedeckých analýz. Kanály: www.ypsilon.sk, Facebook, Instagram, osobné diskusie, plagáty, tričká.

Dospieť k úprave pravidiel

Na základe spolupráce s odbornou verejnosťou a získanej podpory širokej verejnosti, prejavenej hlasovaním.

Automatizovať prechod:

Pripraviť informačné nástroje, ktoré budú schopné automaticky vytvoriť preklad textov zo starého pravopisu do nového. Pripraviť nové systémy na kontrolu pravopisu.

Vytvoriť prechodné obdobie (napríklad 20 rokov)

počas ktorého by:

- bol platný aj doterajší aj nový pravopis
- pripravili by sa nové knihy pre vyučovanie
- kľúčové dokumenty by boli preložené automatickým systémom
- ľudia by si postupne osvojovali nový pravopis